

Quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên hiện nay

ĐOÀN VĂN THÁI *

QUẢN lý nhà nước đối với công tác thanh niên giữ vai trò rất quan trọng. Nó bao gồm các hoạt động lập pháp, lập quy của những cơ quan nhà nước có thẩm quyền nhằm đề ra các chính sách, pháp luật điều chỉnh các quan hệ xã hội và hành vi của công dân liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên; là hoạt động quản lý của nhà nước đối với công tác thanh niên trong bộ máy hành chính; là hoạt động điều hành của nhà nước nhằm tổ chức và phối hợp các cơ quan trong công tác thanh niên. Quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên còn bao gồm cả các hoạt động kiểm tra, giám sát của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền đối với các cơ quan, tổ chức trong công tác thanh niên.

Quản lý nhà nước đối với thanh niên và đối với công tác thanh niên cùng có chung chủ thể quản lý là nhà nước, nhưng khác nhau tương đối về đối tượng quản lý và phương pháp quản lý. Điều đó được thể hiện:

Thứ nhất, khi nói đến quản lý nhà nước đối với thanh niên là nói đến quản lý nhà nước thông qua hệ thống pháp luật, chính sách tác động trực tiếp tới những thanh niên cụ thể với tư cách là những công dân; được thể hiện ở những quy định tương đối phân biệt với các đối tượng khác. Còn khi nói đến quản lý nhà nước

đối với công tác thanh niên là quản lý của nhà nước thông qua hệ thống pháp luật, chính sách, cơ chế, tổ chức bộ máy tác động tới thanh niên với tư cách là một lực lượng xã hội, được tập hợp trong các tổ chức và thông qua tổ chức của thanh niên...

Thứ hai, trong quản lý nhà nước đối với thanh niên, đối tượng quản lý là thanh niên, còn trong quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên, đối tượng quản lý là những tổ chức, những cơ chế, quan hệ phối hợp trong công tác thanh niên. Quản lý nhà nước đối với thanh niên là quản lý trực tiếp của nhà nước đối với thanh niên, còn quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên là quản lý của nhà nước đối với thanh niên một cách gián tiếp thông qua tổ chức hay các chủ thể khác tác động tới thanh niên.

Thứ ba, về phương pháp quản lý. Nếu trong quản lý nhà nước đối với thanh niên, phương pháp chính là mệnh lệnh mang tính quyền lực bắt buộc của chủ thể quản lý, thì trong quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên, bên cạnh phương pháp mệnh lệnh, phương pháp quản lý chính sẽ là phát động, vận động, thuyết phục, tư vấn, hỗ trợ, giúp cho thanh niên hiểu rõ quyền và nghĩa vụ của mình và tự giác tuân thủ pháp luật và các chính sách liên quan.

Thực tế cho thấy, do đặc điểm của hệ thống chính trị cũng như do đặc thù, tầm quan trọng đặc biệt của đối tượng thanh niên và công tác thanh niên, cho nên nhà nước không thể thực hiện chức năng quản lý thanh niên một cách độc lập, mà tiến hành quản lý thanh niên trong

* Bí thư Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh

sự phối hợp chặt chẽ với các chủ thể xã hội khác, đặc biệt là với các tổ chức thanh niên, các đoàn thể nhân dân dưới sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện của Đảng Cộng sản Việt Nam. Vì vậy, có thể hiểu, khái niệm quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên bao hàm cả những nội dung quản lý nhà nước đối với thanh niên. Quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên có **đặc điểm** :

Một là, chủ thể quản lý là các cơ quan trong bộ máy nhà nước thực hiện chức năng lập pháp, hành pháp, tư pháp đối với công tác thanh niên; đối tượng quản lý không chỉ là thanh niên mà còn là các chủ thể xã hội trực tiếp hay gián tiếp tác động đến thanh niên và các chủ thể xã hội tiến hành công tác thanh niên. Các ngành (lập pháp, hành pháp, tư pháp) căn cứ chức năng nhiệm vụ của mình đều tiến hành công tác thanh niên (thông qua việc ban hành, triển khai thực hiện, giám sát thực hiện và xử lý các vi phạm đến các luật pháp, chính sách thanh niên hoặc liên quan đến thanh niên).

Hai là, ở nước ta, Đảng Cộng sản Việt Nam là Đảng cầm quyền, công tác thanh niên cũng đồng thời là công tác của Đảng, do Đảng trực tiếp lãnh đạo. Thực hiện đường lối của Đảng, các cấp, các ngành, các tổ chức đều có nhiệm vụ tiến hành công tác thanh niên phù hợp với chức năng, nhiệm vụ được giao. Trong quá trình đó, bằng luật pháp, chính sách, cơ chế, tổ chức bộ máy và nguồn lực, Nhà nước quản lý, điều phối các chủ thể xã hội trong tiến hành công tác thanh niên. Quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên thông qua các chủ thể xã hội hay có sự tham gia của các chủ thể xã hội, như : Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, các tổ chức chính trị - xã hội khác và các đoàn thể nhân dân... là đặc điểm đặc thù ở nước ta.

Ba là, quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên là một dạng quản lý đối với một lực lượng xã hội cụ thể, mà những vấn đề của nó liên quan trực tiếp đến tất cả các mặt, các lĩnh vực của đời sống xã hội. Cho nên, đây là một

loại quản lý tổng hợp, đa diện và rất phức tạp, đòi hỏi phải có sự phối hợp hài hòa, thống nhất rất cao giữa các ngành (lập pháp, hành pháp, tư pháp), giữa các bộ phận trong cùng một ngành (ví dụ : giữa các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ trong ngành hành pháp), giữa các cấp (từ trung ương đến cơ sở), giữa các chủ thể tiến hành công tác thanh niên dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Bốn là, đây không chỉ là quá trình áp dụng các chế định pháp luật bắt buộc phải thực hiện đối với thanh niên và tổ chức thanh niên, mà do đặc thù lứa tuổi, cũng đồng thời là quá trình vận động, thuyết phục, tư vấn, hướng dẫn và giáo dục. Nói cách khác, trong quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên, bên cạnh việc sử dụng phương pháp mệnh lệnh hành chính (đôi khi chỉ là thứ yếu), Nhà nước còn sử dụng (có khi là chủ yếu) phương pháp giáo dục, thuyết phục, tư vấn và vận động.

Về **nội dung quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên**, có thể khái quát ở mấy điểm sau: Nhà nước ban hành và tổ chức thực hiện các chủ trương, chính sách, pháp luật liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên (như : các đạo luật, chiến lược, chương trình, các chính sách nhằm bồi dưỡng và phát huy thanh niên); hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra, giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật đối với thanh niên và công tác thanh niên; chuẩn bị về mọi mặt và tổ chức cho thanh niên tham gia hội nhập quốc tế, đồng thời thực hiện các hoạt động đối ngoại về mặt nhà nước trong lĩnh vực công tác thanh niên; điều phối hoạt động của các chủ thể xã hội khác trong công tác thanh niên.

Trong quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên, **vai trò của các cơ quan lập pháp, hành pháp, tư pháp** cũng được xác định cụ thể, theo đó:

Quốc hội ban hành các văn bản luật liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên;

quyết định ngân sách hằng năm cho công tác thanh niên, đồng thời giám sát việc thực hiện chính sách, luật pháp liên quan đến thanh niên ở các cấp.

Chính phủ ban hành, chỉ đạo thực hiện và giám sát việc thực hiện các chính sách liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên. Cụ thể: xác định chương trình mục tiêu công tác thanh niên là một bộ phận trong kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hằng năm, 5 năm hoặc các chiến lược phát triển theo vùng miền; chỉ đạo các bộ, ngành và các cấp chính quyền xây dựng và triển khai chương trình thanh niên thuộc lĩnh vực hay địa bàn quản lý của mình; đồng thời kiểm tra việc thực hiện chính sách thanh niên ở các ngành, các cấp. Chính phủ cũng chủ trì tiến hành các nghiên cứu cơ bản định kỳ về thanh niên làm cơ sở cho việc hoạch định chính sách.

Các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn được giao có trách nhiệm xây dựng và tổ chức thực hiện các chính sách thanh niên liên quan đến ngành, lĩnh vực mình.

Ủy ban nhân dân các cấp thực hiện quản lý nhà nước đối với thanh niên trong địa phương mình; cụ thể hóa các chính sách thanh niên phù hợp với đặc điểm, tình hình của địa phương để trình Hội đồng nhân dân cùng cấp thông qua trước khi trình cơ quan nhà nước có thẩm quyền xét duyệt. Ủy ban nhân dân các cấp có trách nhiệm phối hợp với Đoàn Thanh niên và chỉ đạo các ngành chức năng trực thuộc phối hợp với Đoàn Thanh niên cùng cấp trong việc triển khai các chương trình công tác thanh niên.

Các cơ quan tư pháp thực hiện nhiệm vụ xử lý các vi phạm pháp luật liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên.

Để thực hiện chức năng quản lý của mình, Nhà nước lập ra các cơ quan chuyên trách công tác thanh niên, theo đó cấp trung ương có cơ quan phối hợp liên ngành trong quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên là Ủy ban

quốc gia về Thanh niên Việt Nam; cấp tỉnh, huyện có chuyên viên chuyên trách hoặc phòng, tổ công tác thanh niên giúp việc trực tiếp cho lãnh đạo tỉnh, huyện về công tác thanh niên tại văn phòng ủy ban. Ủy ban nhân dân các cấp tổ chức và điều hành các ngành trong việc tham mưu đề xuất và thực hiện các chủ trương, chính sách liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên.

Bên cạnh việc tiến hành quản lý trực tiếp, Nhà nước còn xác lập cơ chế phối hợp, cộng đồng trách nhiệm đối với công tác thanh niên. Cụ thể:

- Phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và các tổ chức thanh niên do Đoàn làm nòng cốt chính trị trong công tác thanh niên (như: tham gia xây dựng chính sách, pháp luật liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên; vận động và tổ chức cho thanh niên tham gia thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước; cử đại diện tham gia hội đồng nhân dân các cấp, tham dự các kỳ họp của các cơ quan lãnh đạo nhà nước bàn về thanh niên và công tác thanh niên; tham gia giám sát việc thực hiện các chủ trương, chính sách thanh niên...).

- Phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên trong công tác thanh niên, như: tham gia xây dựng, tổ chức thực hiện và giám sát việc thực hiện các chủ trương, chính sách liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên; xây dựng và thực hiện chương trình công tác thanh niên phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của mình; vận động thanh niên thực hiện chính sách, pháp luật của Nhà nước...

- Phát huy vai trò của các tổ chức kinh tế, xã hội trong công tác thanh niên, như: gương mẫu, chủ động thực hiện chính sách, pháp luật liên quan đến thanh niên và công tác thanh niên, tham gia giải quyết các vấn đề bức xúc của thanh niên... (Xem tiếp trang 51)

ở bộ phận quản lý đều đã tốt nghiệp trung cấp, đại học và sau đại học.

Như vậy, một trong những nhân tố quan trọng đưa đến thành công của Cục Thuế thành phố Hồ Chí Minh là đẩy mạnh cải cách hành chính, trong đó bài học sâu sắc nhất là, mọi đề án cải cách chỉ có thể thành công nếu có sự quyết tâm cao của ban lãnh đạo, đứng đầu là thủ trưởng đơn vị có sự đoàn kết thống nhất từ trên xuống dưới, có một đội ngũ cán bộ nòng cốt thực sự có năng lực và tâm huyết, cùng với những giải pháp cụ thể và có sự giám sát, kiểm tra thường xuyên.

Để tiếp tục tăng tốc về cải cách hành chính trong công tác thuế, bên cạnh hệ thống Luật thuế và Luật về quản lý thuế hoàn chỉnh cùng với một hệ thống các quy chế, quy định, quy trình rõ ràng, ngành thuế cả nước nói chung, ngành thuế thành phố Hồ Chí Minh nói riêng phải được sự hỗ trợ đắc lực của hệ thống thông tin - hệ thống điện toán hiện đại và một bộ máy quản lý thuế tinh - gọn - hợp lý; trong đó đội ngũ công chức viên chức thuế phải thực sự tinh thông, năng động và tận tụy với nghề. Chỉ có hội đủ các tiêu chí quan trọng đó, ngành thuế mới có thể khẳng định được vai trò, vị trí của mình, chủ động để hội nhập vào khu vực và thế giới.

Phấn khởi, tự hào về những thành tựu đã đạt được, phát huy những kinh nghiệm quý, Cục Thuế thành phố Hồ Chí Minh càng vững tin, tiếp tục đẩy mạnh công cuộc cải cách hành chính về thuế, bám sát và vận dụng sáng tạo các chủ trương, đường lối của Đảng vào hoạt động thực tiễn, từ đó tạo lập những thành tựu to lớn hơn nữa, đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xứng danh Cục Thuế anh hùng của thành phố anh hùng được vinh dự, tự hào mang tên Bác Hồ kính yêu. □

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC...

(Tiếp theo trang 26)

thanh niên; góp ý xây dựng chính sách, pháp luật về thanh niên...

- Đề cao vai trò của gia đình trong giáo dục thanh niên và tham gia quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên (như gia đình gương mẫu thực hiện các chính sách, luật pháp nhằm giáo dục và phát huy thanh niên; vận động thanh niên thực hiện chính sách, pháp luật của nhà nước; bảo vệ quyền lợi hợp pháp của thanh niên...).

Quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên là một dạng quản lý xã hội đặc thù, mang tính quyền lực nhà nước đối với một đối tượng đặc biệt là thanh niên; là quá trình tác động của hệ thống các cơ quan nhà nước đối với công tác thanh niên bằng chính sách, luật pháp, cơ chế vận hành và tổ chức bộ máy, bằng kiểm tra, giám sát; đồng thời cũng thông qua các chính sách, luật pháp và tổ chức bộ máy. Nhà nước thực hiện chức năng quản lý đối với công tác thanh niên trong sự phối hợp và huy động sự tham gia cộng đồng trách nhiệm của mọi tổ chức, mọi nguồn lực xã hội trong công tác thanh niên. Sự tham gia của các chủ thể xã hội trong quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên; sự phong phú trong nội dung và phương pháp quản lý đối với công tác thanh niên của Nhà nước; sự kết hợp hài hòa giữa phương pháp mệnh lệnh hành chính với phương pháp vận động, thuyết phục là những đặc điểm đặc thù của công tác thanh niên ở nước ta. Cần tiếp tục có sự quan tâm chăm lo, góp sức của mọi thành phần, mọi lực lượng và các cơ quan có trách nhiệm, sao cho các chủ trương, chính sách về công tác thanh niên và thanh niên thật sự đem lại hiệu quả, để phát huy hơn nữa vai trò to lớn của thanh niên, nâng cao vị thế của công tác thanh niên trong tiến trình xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc. □